

UILEN IN DE KEMPEN IN 1998.

PIETER WOUTERS

Twee gebieden in de Kempen zijn ook dit jaar weer op Rans- en Bosuilen onderzocht. Dat zijn Reusel en de Buikheide in Vessem en Veldhoven. Er kan een vergelijking worden gemaakt met voorgaande jaren.

Ruigpootuil

Over deze soort kan ik heel kort zijn. Het fanatisme waarmee we vorig jaar waren gestart, hebben we niet kunnen voortzetten. Door het gebrek aan tijd en het slechte weer op de geplande avonden, is het er niet van gekomen om er weer op uit te trekken. Er zijn zover het mij bekend is, ook geen waarnemingen gedaan van deze uil in ons werkgebied. Volgend jaar maar weer beter!?

Ransuil

De gebieden die ik vorig jaar in Reusel heb onderzocht zijn in 1998 weer bezocht. Dit jaar heb ik het onderzochte gebied echter uitgebreid tot de hele voormalige gemeente Reusel, exclusief de Reuselse Moeren.

Naast een avond/nachtbezoek om vast te stellen waar en hoeveel jongen er zaten te bedelen, zijn alle nestplaatsen ook overdag bezocht om naar het nest te zoeken. Zo konden eventueel vroegtijdig gestorven jongen, die niet door de andere jongen waren geconsumeerd, ook nog opgespoord worden. Ook zijn tijdens de dag-

bezoeken zoveel mogelijk braakballen verzameld (± 200 tot 300, gokje).

Door de slechte muizenstand in 1997 was het aantal geslaagde broedsels dat jaar minimaal (Wouters 1998). De muizenstand is echter in het voorjaar van 1998 weer flink aangetrokken zodat we een normaal broedseizoen konden verwachten. Dit is gedeeltelijk ook uitgekomen.

De Buikheide zit met 1 geslaagd broedsel wel ver onder het aantal van 1996 toen dit er nog 4-5 waren. Hierbij moet wel worden opgemerkt dat er 3 geslaagde broedsels waren tegen de rand van de Buikheide. Zou de flinke toename van Bosuilen in het gebied hier iets mee te maken kunnen hebben?

Het totaal aantal geslaagde broedsels in heel Reusel bedroeg dit jaar 13. Verder was er nog een geslaagd broedsel in deelgebied 3., wat in Hulsel ligt. (zie figuur 1 en tabel 1)

In 1997 werden in de vijf onderzochte deelgebieden slechts 2 geslaagde broedsels vastgesteld. Dit jaar 8, wat al aangeeft dat het met de muizenstand een stuk beter gesteld was.

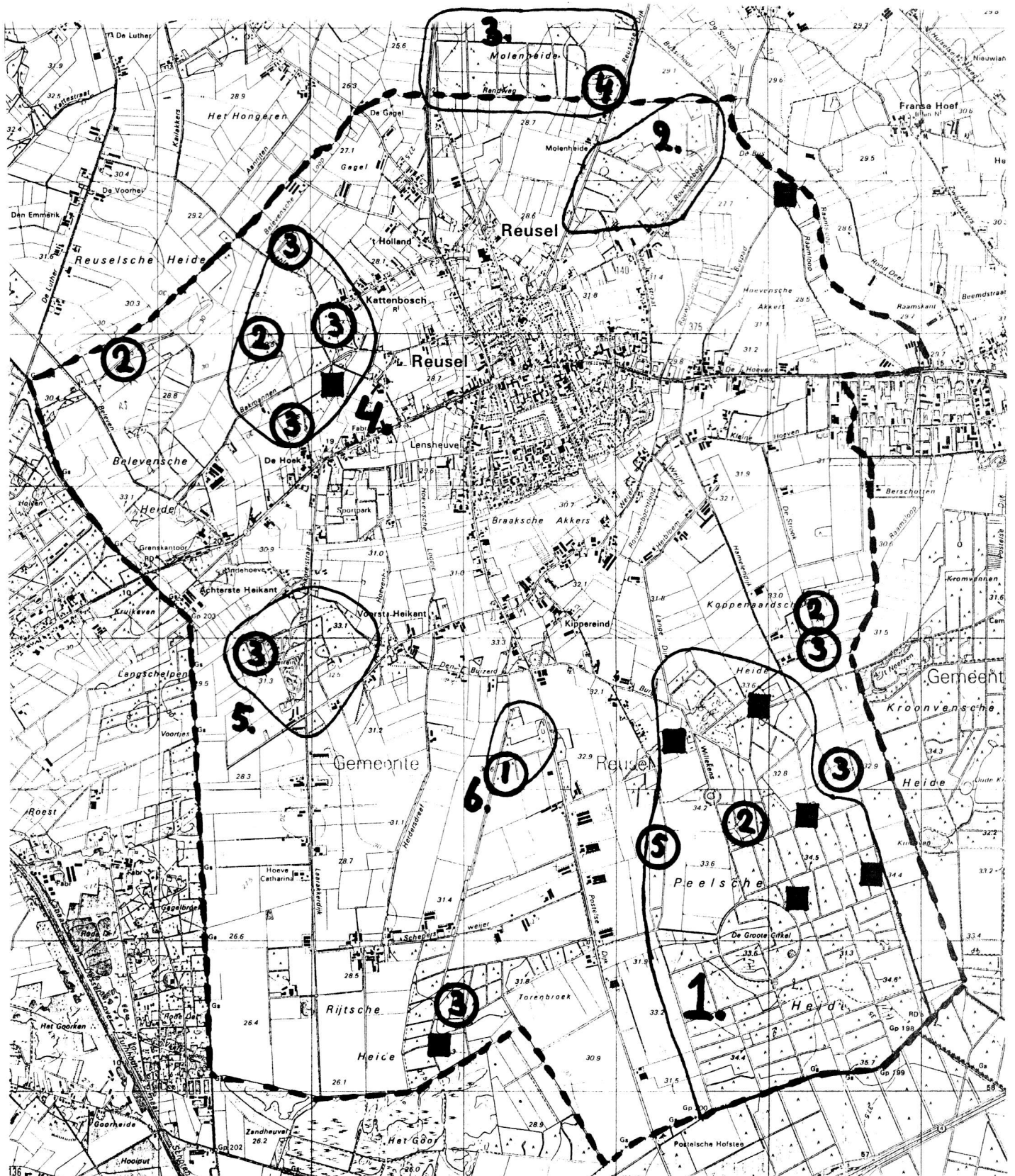
Tabel 1: Geslaagde broedsels van de Ransuil in Reusel en de Buikheide. Tussen haakjes het grootste aantal bedelende jongen wat gehoord is per nest.

	1996	1997	1998
Buikheide	4-5	0	1 (2)
1. Peelsche Heide	3	0	2 (3-2)
2. Rouwenbogt	?	0	0
3. Molenheide	?	0	1 (4)
4. Kattenbosch	?	1 (1)	4 (3-3-3-2)
5. Achterste Heikant	?	1 (3)	1 (3)
Reusel (excl. Reuselse Moeren)	?	?	13 (6x3-6x2-1x1)

Figuur 1: Het in 1998 onderzochte deel (---) van de voormalige gemeente Reusel met daarin aangegeven de deelgebieden die zowel in 1997 als 1998 zijn onderzocht. 1.: Peelsche Heide, 2.: Rouwenbogt, 3.: Molenheide, 4.: Kattenbosch, 5.: Achterste Heikant en 6.: Postelsedijk. De gebieden 1. tot en met 5. zijn in beide jaren onderzocht op geslaagde broedsels van Ransuilen, de gebieden 1., 5. en 6. op territoriale Bosuilen.

③ : nest Ransuil. Aangegeven is het minimale aantal jongen wat er in het nest heeft gezeten.

■ : territorium Bosuil.

Tabel 2: Aantal bedelende jonge Ransuilen bij 1° bezoek, aantal dode jongen (onder nest of die in een later stadium zijn dood gegaan) en het aantal jongen wat er minimaal in het nest heeft gezeten. Voor zover dit natuurlijk nog was vast te stellen. Dit alles voor Reusel en de Molenheide.

	Bedelende jongen bij 1 ^o bezoek	Dode jongen * = dood na 1 ^o bezoek	Minimaal aantal uitgekomen jongen
Molenheide	4		4
Ziekleek	3		3
Kattenbosch	3	nest niet gevonden	3
Den Hoek	3		3
Bakmannen	2		2
Beleven	2		2
Achterste Heikant	3		3
Postelsedijk	1	1*	1
Torenbroek	2	1 + 1*	3
Pôtjes Pedje	3	2	5
Kleine Cirkel	2		2
Kruisven	3	1*	3
Koppenaarde Heide (Z)	2	1	3
Koppenaarde Heide (N)	2	1*	2
Totaal aantal jongen	35	8	39 (≥2.8 j/n)

Van twee nesten hebben we de jongen nog kunnen ringen. Dit heeft nu al een terugmelding opgeleverd. Van alle paren zijn nestkaarten ingevuld en opgestuurd naar SOVON.

Het resultaat van de braakballen laat nog even op zich wachten. Het uitpluizen vergt namelijk nogal wat tijd. Ik ben al wel zover gevorderd, dat ik kan zeggen dat er tussen de verschillende paren redelijk grote verschillen in voedselkeuze kunnen zitten. Maar hierover zal ik in een van de volgende Blauwe Klauwieren berichten.

Bosuil

Het aantal territoria in de twee onderzochte grote bosgebieden is dit jaar nagenoeg gelijk gebleven (zie ook tabel 3). Op de Buikheide werd er één territorium meer gevonden en in de Peelsche Heide (oostelijk van de Burg. Willekenslaan) één minder. In de twee kleine deelgebieden 5.

en 6. werden dit jaar echter geen territoria vastgesteld. Ook een nestkast die in gebied 5. hangt, heeft hier geen verandering in kunnen brengen.

In andere kleine bosgebieden (De Hoek, Buspad en brandtoren-Burg. Willekenslaan) komt de Bosuil al jaren voor. Ook in 1998 was de stand er stabiel met in elk gebied 1 territorium (figuur 1).

Waarom zijn de Bosuilen na één jaar alweer uit de deelgebieden 5. en 6. verdwenen? Het zijn kleine bosjes van minder dan 25 ha. Het lijkt er op dat deze gebieden voor de Bosuil echt marginale gebieden zijn, die in 1997 bezet werden omdat alle andere plaatsen vol zaten. Heeft de slechte voedselsituatie van 1997 toch direct of indirect hiermee te maken?

Door de soort in deze gebieden te blijven volgen, kan in een later stadium hier misschien nog iets zinnigs over gezegd worden.

Tabel 3: Roepende mannetjes Bosuil in de gebieden Buikheide, 1.Peelsche Heide, 5.Achterste Heikant en 6.Postelsedijk gedurende de jaren '86, '91, '96, '97 en '98.

	1986	1991	1996	1997	1998
Buikheide	2	6	10	15	16
1. Peelsche Heide	1	1	3	5	4
5. Achterste Heikant	0	0	0	2	0
6. Postelsedijk	0	0	0	1	0

Dankwoord

Voor de gegevens van De Buikheide wil ik natuurlijk het Buikheideteam bedanken. Enkele bosuilgegevens uit de gemeente Reusel zijn verkregen via Kees v Limpt en Jan Wouters, die ook weer meteen klaar stond om te ringen als daar om werd gevraagd.

Literatuur

Kessel J.C.P. van & Kolsters J.: Buikheide verslag 1998. (in voorbereiding)

Wouters P.: Uilen in de Kempen in 1997. De Blauwe Klauwier 24 (1): 8-11. (1998).

